

Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки України
від « 13 » листопада 2017 р. № 1465

***Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти***

СП(ПТ)О 8263.С.32.99 - 2017
(позначення стандарту)

Професія: Вишивальник

Код: 8263

Професійні кваліфікації:

вишивальник 2 (1-2)-го розряду,

вишивальник 3-го розряду,

вишивальник 4-го розряду,

вишивальник 5-го розряду

Видання офіційне
Київ – 2017

Інформація про робочу групу Розробники

Парфенюк З. І. - директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Багмут О.М. - завідувач сектору наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Шнюкова І. В. - науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Семенюк І. Б. - заступник директора з навчально-методичної роботи НМЦ ПТО у Волинській області.

Іванюк О. М. - методист НМЦ ПТО у Волинській області.

Томорокса О. М. - викладач предметів професійно-теоретичної підготовки, майстер виробничого навчання Луцького центру ПТО.

Верховод О. Ф. - майстер виробничого навчання Ковельського професійного ліцею.

Наукові консультанти

Паржницький В. В. - заступник начальника відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Вахрамєєва Г. І. - старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензенти

Антонюк К. В. - директор ТзОВ «Волинсьпецторг».

Кусик В. Ф. - голова Волинського обласного осередку національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості.

Літературний редактор

Кайтановська О. М. - науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Технічний редактор

Іванюк О.М. - методист НМЦ ПТО у Волинській області.

Керівники робочої групи

Кучинський М. С. - директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошниченко К. Б. - заступник директора – начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Пятничук Т. В. - начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 8263 Вишивальник розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск №13 «Виробництво готового одягу та хутра», Розділ «Виробництво готового одягу». – Краматорськ: центр продуктивності. 2005, 23 с. (Випуск затверджено наказом Міністерства промислової політики України від 13.07.2005 № 245), та інших нормативно-правових документів і є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації, перепідготовку) кваліфікованих робітників.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

- титульну сторінку;
- інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;
- загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О;
- загальнопрофесійний навчальний блок;
- перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
- перелік ключових компетентностей;
- умовні позначення, що використовуються у СП(ПТ)О;
- сферу професійної діяльності випускника;
- специфічні вимоги до робітника з даної професії;
- вимоги до кожної професійної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Вишивальник включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та/або, за наявності, професійного стандарту (далі – ПС), потреб розвитку галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та їх зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним

документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається закладом професійної (професійно-технічної) освіти.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для професії. Якщо навчання здійснюється безперервно на декілька професійних кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває учень (слухач), що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві строк професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Навчальний час учня, (слухача) визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час учня, (слухача) в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах, навчально-виробничих ділянках та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до кожної професійної кваліфікації включають: кваліфікаційну характеристику;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації осіб;

типову навчальну програму;

типовий навчальний план;

перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освітою на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей й визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освітою, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок учнів (слухачів) та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен учень (слухач) повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими в галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинного законодавства Про охорону праці. При складанні робочих навчальних планів та

програм необхідно врахувати, що для початкового навчання (професійної підготовки) на теоретичну частину предмета «охорона праці», що входить до загальнопрофесійного блоку, потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин навчального часу (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 (із змінами).

Вивчення специфічних професійних питань з охорони праці необхідно здійснювати в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін – з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих навчальних предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці.

До самостійного виконання робіт учні, (слухачі) допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за двома й більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка.

Особі, яка достроково припинила навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти, присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

ВШВ – вишивальник 2 (1-2)-го розряду;

ВШВ – вишивальник 3-го розряду;

ВШВ – вишивальник 4-го розряду;

ВШВ – вишивальник 5-го розряду.

Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК 009:2010 Переробна промисловість. Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла.

Специфічні вимоги

Вік: прийняття на роботу здійснюється відповідно до законодавства.

Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

Медичні обмеження.

Загальнопрофесійний блок та зміст загальнопрофесійних компетентностей

Позначення	Загальнопрофесійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
ЗПК.1	Оволодіння основами галузевої економіки та підприємництва	Знати: основні економічні процеси, відносини та явища, які функціонують та виникають між суб'єктами економіки (підприємствами, державою та громадянами); порядок створення приватного підприємства; порядок створення та заповнення нормативної документації (книга «доходів та витрат», баланс підприємства); порядок ліквідації підприємства; основи менеджменту (управління підприємством та розташування трудових ресурсів); основи маркетингу (як управляти продажами продукції); конкуренція (її види та прояви в економічних відносинах); основні фактори впливу держави (нормативно-законодавча база, податки, пільги, дотації); планування підприємницької діяльності; основні етапи розробки бізнес-плану. Уміти: розробляти бізнес-план
ЗПК.2	Оволодіння основами трудового законодавства	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору; правове регулювання робочого часу і часу відпочинку; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві
ЗПК.3	Дотримання та виконання вимог охорони праці, промислової і пожежної безпеки, виробничої санітарії	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; положення колективного договору щодо охорони праці; правила галузевої безпеки; основи електробезпеки; параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; інструкції з пожежної безпеки; інструкції з надання першої долікарської допомоги; плани евакуації та ліквідації аварій; загальні правила безпечної експлуатації устаткування; основи гігієни праці та виробничої санітарії; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; знати правила проходження медичних оглядів. Уміти: володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; звільняти потерпілого від дії електричного струму; надавати першу допомогу потерпілим від нещасного випадку; користуватися первинними засобами

		пожежогасіння
ЗПК.4	Оволодіння знаннями та вміннями працювати з швейним та вишивальним обладнанням	<p>Знати: класифікацію швейних машин; призначення та основні характеристики машини, будову основних механізмів, принцип їх роботи, основні регулювання, правила догляду; загальну характеристику обладнання для волого-теплової обробки; призначення, будову, принцип роботи прасок, прасувальних столів, пресів, пароповітряних манекенів; організацію робочого місця для волого-теплових робіт; технічну характеристику машин для виконання зигзагоподібної строчки, вишивальних машин, їх призначення, принцип роботи, правила безпечної експлуатації та регулювання основних механізмів, види неполадок в роботі, причини їх виникнення та способи усунення; систему планово-попереджувального ремонту обладнання; технічну характеристику вишивальних напівавтоматів, автоматів, утворення стібка, правила обслуговування, усунення дрібних неполадок; види пристроїв малої механізації, їх класифікація та застосування; пристосування для ручних робіт.</p> <p>Уміти: налаштувати універсальну швейну машину для виконання вишивки; заправляти нитки; регулювати натяг верхньої та нижньої ниток, регулювати частоту строчки; регулювати машини зигзагоподібної строчки, їх механізми; усувати несправності роботи машин для вишивки; виконувати прийоми роботи на автоматах та напівавтоматах</p>
ЗПК.5	Оволодіння основами виконання прийомів роботи з інструментами для вишивки	<p>Знати: інструменти та пристосування для виконання ручних та машинних робіт та прийоми роботи з ними; правила добору голок для виконання вишивки; прийоми зап'ялення тканини у п'яльці; прийоми заправлення нитки в голку, закріплення кінців ниток.</p> <p>Уміти: заправляти матеріали у п'яльці; закріплювати кінці ниток; вирізувати нитки переходів на вишитих полотнах</p>
ЗПК.6	Оволодіння основами матеріалознавства, визначення складу, властивостей матеріалів	<p>Знати: асортимент, класифікацію та властивості текстильних матеріалів, асортимент тканин для вишивки; загальні відомості про матеріали вишивки; відомості про технологію виготовлення тканини поняття про будову та структуру тканини; асортимент вишивальних ниток; правила добору номерів і довжин ниток для виконання вишивки; способи чищення та зберігання вишитих виробів; види стабілізаторів для вишивки, їх призначення.</p> <p>Уміти: визначати вид тканини, волокнистий склад, лицьову та виворітну сторону; визначати якість швейних матеріалів; визначати вид оздоблення тканини; визначати вид ткацького переплетення та структури тканини; розпізнавання видів ниток для вишивання; підбирати стабілізатори до заданого зразка вишивки</p>
ЗПК.7	Оволодіння основами малюнку	<p>Знати: побудову простих плоских геометричних орнаментів; основні поняття про малюнок з натури; принципи зображення плоских предметів у фронтальному положенні; засоби виявлення та передача форм світлотінню; послідовність малювання простого натюрморту; порядок виконання малюнку драпування у складних натюрмортах; анатомію будови скелету різних видів тварин; особливості передачі пластики, характерних особливостей різних птахів, тварин; основи пластичної анатомії людини; особливості креслення контуру фігури людини згідно модуля; послідовність виконання ескізу голови; закономірності конструктивної побудови тіла людини в динаміці; послідовність виконання малюнка одягу на фігурі людини.</p> <p>Уміти: малювати простий геометричний орнамент; малювати умовно-</p>

		плоскі предмети у фронтальному положенні; зображати об'ємні предмети прямокутної та циліндричної форми у перспективі; малювати гіпсові моделі; малювати простий та складний натюрморти з предметів побуту; виконувати малюнки рослин і квітів, ескізи букетів квітів; виконувати малюнки овочів і фруктів, натюрморти з овочів та фруктів; виконувати ескізи різних видів птахів, тварин; виконувати малюнки фігури людини в стані спокою, в русі, одягу на фігурі людини
ЗПК.8	Оволодіння основами живопису	Знати: матеріали для живопису; правила користування фарбами, різні види письма; основні та доповнюючі кольори; прийоми заливання площини; способи посилення або послаблення кольорових тонів; прийоми плавного переходу одного кольору в інший технікою «по-мокрому» від теплих до холодних кольорів; прийоми градації тону від білого кольору до чорного, зміни тону, насиченості і світлоти хроматичних кольорів від вмісту в них ахроматичного кольору; послідовність виконання орнаменту в кольорі на площині; порядок замальовування осіннього листя із застосуванням різних технік акварельного живопису; послідовне виконання етюдів об'ємних предметів заданої форми і фактури, малюнків нескладних натюрмортів; послідовне виконання натюрмортів з овочів, фруктів і квітів; послідовність виконання етюду птахів, тварин, фігури людини в одязі. Уміти: виконувати змішування основних кольорів; користуватись різними видами фарб та видами письма; виконувати заливку площини, техніку глянування, розтягування кольору, градації тону від білого кольору до чорного, змішувати хроматичні кольори з ахроматичними зі зміною тону, насиченості і світлоти; виконувати орнамент в кольорі на площині; виконувати етюди осіннього листя різних дерев різними техніками акварельного живопису, етюди об'ємних предметів заданої форми і фактури, нескладних натюрмортів в кольорі; виконувати натюрморти з овочів, фруктів і квітів; виконувати етюди птахів, тварин, фігури людини в одязі
ЗПК.9	Оволодіння основами композиції	Знати: основні відомості про композицію; орнамент і його види; способи збільшення і зменшення малюнка за допомогою сітки; основні особливості перетворення і переробки реальних форм природи в орнаментальні форми; етапи стилізації; викреслювання планів, умовне зменшення виробів і викреслювання їх на папері в різних масштабах. Уміти: виконувати креслення сітки для різних технік; збільшувати малюнок за допомогою сітки; створювати орнаментальні смуги з будь-яких геометричних фігур; створювати орнаментальні смуги орнаментів з рослинних елементів (листя, квітів, гілок, ягід тощо); стилізувати різні рослини; викреслювати плани умовного зменшення виробів
ЗПК.10	Оволодіння основами використання інформаційних технологій	Знати: використання інформаційних та комп'ютерних технологій для автоматизації виробництва; автоматизацію процесу оздоблення виробів вишивкою. Уміти: працювати з прикладним програмним забезпеченням для автоматизації процесу оздоблення виробів вишивкою

Перелік ключових компетентностей

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позастандартних ситуаціях під час роботи.

Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.

Знання професійної лексики та термінології.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.
 Дотримання професійної етики.
 Запобігання конфліктних ситуацій.

**Перелік навчальних модулів та професійних профільних компетентностей
 (ВШВ – вишивальник 2 (1-2), 3, 4, 5-го розрядів)**

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ВШВ–2(1-2).1	Виконання початкових швів, обробки країв виробу, мережок та ажурної вишивки простої складності	
	ВШВ–2(1-2).1.1	Виконання початкових вишивальних швів
	ВШВ–2(1-2).1.2	Виконання обробки країв виробу
	ВШВ–2(1-2).1.3	Виконання машинних строчок та швів
	ВШВ–2(1-2).1.4	Виконання мережок простої складності
	ВШВ–2(1-2).1.5	Виконання машинної ажурної вишивки простої складності
ВШВ–2(1-2).2	Виготовлення аплікацій за простими малюнками	
	ВШВ–2(1-2).2.1	Виготовлення аплікацій за простими малюнками згідно ескізу
ВШВ–2(1-2).3	Виконання робіт простої складності на автоматах та напівавтоматах	
	ВШВ–2(1-2).3.1	Виконання робіт простої складності на автоматах та напівавтоматах
ВШВ–3.1	Виконання мережок середньої складності та складних	
	ВШВ–3.1.1	Виконання мережок середньої складності та складних
ВШВ–3.2	Вишивання простої та середньої складності візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної групи	
	ВШВ–3.2.1	Вишивання візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної рахункової групи простої та середньої складності за власними ескізами
	ВШВ–3.2.2	Вишивання візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи простої та середньої складності за власними ескізами
ВШВ–3.3	Виготовлення аплікацій за малюнками середньої складності	
	ВШВ–3.3.1	Виготовлення аплікацій за малюнками середньої складності із застосуванням машинних строчок, швів

ВШВ–3.4	Виконання візерунків простої та середньої складності тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками	
	ВШВ–3.4.1	Виконання візерунків простої та середньої складності тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками за власним ескізом
ВШВ–3.5	Виконання машинної вишивки за візерунками та малюнками простої та середньої складності	
	ВШВ–3.5.1	Виконання машинної вишивки за візерунками та малюнками простої та середньої складності за власним ескізом
	ВШВ–3.5.2	Вишивання візерунка середньої складності на автоматах та напівавтоматах за розробленим малюнком
ВШВ–4.1	Вишивання складних візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи	
	ВШВ–4.1.1	Виконання складних візерунків, малюнків різними видами гладі за власними ескізами
ВШВ–4.2	Виготовлення аплікацій за складними малюнками з дрібними елементами	
	ВШВ–4.2.1	Виготовлення аплікацій за складними малюнками за власними ескізами
ВШВ–4.3	Виконання складних візерунків тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками	
	ВШВ–4.3.1	Виконання складних візерунків, малюнків тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками за власним ескізом
ВШВ–4.4	Декорування деталей виробів складними видами призбирування	
	ВШВ–4.4.1	Декорування деталей виробів складними видами призбирування
ВШВ–4.5	Виконання складних візерунків та малюнків машинною вишивкою	
	ВШВ–4.5.1	Виконання складних візерунків та малюнків різними видами машинної вишивки
	ВШВ–4.5.2	Виконання різних видів машинної аплікації за складними малюнками
	ВШВ–4.5.3	Виконання складних візерунків та малюнків ажурною вишивкою на автоматах та напівавтоматах
ВШВ–4.6	Вишивання складних візерунків та малюнків за власними проектами, монтування виробів	
	ВШВ–4.6.1	Вишивання складних візерунків та малюнків за власними проектами
	ВШВ–4.6.2	Монтування виробів
ВШВ–5.1	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками ручної вишивки	
	ВШВ–5.1.1	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками ручної вишивки за власним проектом
ВШВ–5.2	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками машинної вишивки	
	ВШВ–5.2.1	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками машинної вишивки за власним проектом
ВШВ–5.3	Виконання особливо складних візерунків та малюнків на автоматах та напівавтоматах	
	ВШВ–5.3.1	Виконання особливо складних візерунків та малюнків на

Професійна кваліфікація: вишивальник 2 (1-2)-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Заправляє матеріали у п'яльці. Закріплює кінці ниток. Вирізує нитки переходів на вишитих полотнах. Добирає бісер, нитки. Розраховує, надрізує та висмикує нитки по краю деталей, виробів для утворення китиць, щіточок, бахроми. Обробляє кутки виробів.

Повинен знати: прийоми заправлення матеріалів у п'яльці, закріплення кінців ниток; вирізування ниток переходів, висмикування ниток по краю в тканинах з різним переплетенням ниток; правила розрахунку ниток; види та кольори ниток, бісеру, номери голок та ниток.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Вишиває на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, тюлі, оксамиту, крепдешину) лінійні мережки простим або фасонним ажуром, строчки за контурами малюнка, операційні вишивки. Обв'язує кінці виробів бахромою. Приметує аплікації. Вирізує спеціальними ножицями вишиті та штучні вироби, фестони, мереживо та шитво, виготовлене на вишивальних машинах. Розраховує, надрізує та висмикувати нитки для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм. Заметує рубець на простий та фасонний ажур.

Повинен знати: методи та прийоми: вишивання лінійних мережок простим або фасонним ажуром, строчок за контурами малюнка; приметування аплікацій; вирізування спеціальними ножицями без підрізів та порушення малюнка вишитих штучних виробів, фестонів, мережива та шитва; висмикування ниток для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм, заметування рубця; правила розрахунку ниток; призначення машин, які обслуговуються, правила регулювання натягу ниток, частоти строчки, заправки ниток, установлення голок та п'яльців, заміни шпуль, пуску та зупинки машини.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Вишивальник 1 розряду – не менше 0,5 року.

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів швом вперед голкою.
2. Оздоблення виробів швом назад голкою.
3. Оздоблення виробів стебловим швом.
4. Оздоблення виробів тамбурним швом.
5. Оздоблення виробів швом козлик.
6. Оздоблення виробів петельним швом.
7. Обробка країв виробів китицями.
8. Обробка країв виробів бахромою.
9. Обробка країв виробів рубцями.

10. Обробка країв виробів кутами.
11. Оздоблення виробів мережкою прутик.
12. Оздоблення виробів мережкою перехрещений прутик.
13. Оздоблення виробів мережкою жучок.
14. Оздоблення виробів мережкою панка.
15. Оздоблення виробів мережкою черв'ячок.
16. Нанесення малюнка вишивки на тканину різними способами.
17. Оздоблення виробів прямою строчкою машинної вишивки.
18. Оздоблення виробів ламаною строчкою машинної вишивки.
19. Оздоблення виробів строчкою машинної вишивки вісімка.
20. Оздоблення виробів строчкою машинної вишивки вилюшка.
21. Оздоблення виробів бісерним швом.
22. Оздоблення виробів швом насип.
23. Оздоблення виробів швом луска.
24. Оздоблення виробів гладдєвим валиком.
25. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою без брид простої складності.
26. Обв'язування виробів бахромою.
27. Вирізування спеціальними ножицями вишитих і штучних виробів.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Вишивальник 2-го розряду

2.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 2-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: вишивальник 2(1-2)-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 589 години

№ з/п	Напря́м підготовки	Кількість годин				
		Всього годин	ЗПК	ВШВ–2(1-2).1	ВШВ–2(1-2).2	ВШВ–2(1-2).3
1	Загальнопрофесійна підготовка	30	30			
2	Професійно-теоретична підготовка	165	122	38	3	2
3	Професійно-практична підготовка	367	18	270	39	40
4	Кваліфікаційна пробна робота	7				
5	Консультації	20				
6	Державна кваліфікаційна атестація (або	7				7

	поетапна атестація при продовженні навчання)					
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	569	170	308	42	42

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за професією Вишивальник 2(1-2) розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ВШВ-2(1-2).1. Виконання початкових швів, обробки країв виробу, мережок та ажурної вишивки простої складності		
ВШВ-2(1-2).1.1	Виконання початкових вишивальних швів	Знати: інструменти та пристосування для виконання початкових вишивальних швів; види, призначення, технічні умови виконання та застосування початкових вишивальних швів, в тому числі за контурами малюнка, операційні вишивки; графічне зображення швів. Уміти: виконувати побудову орнаментальних смуг для оздоблювальних швів; виконувати початкові вишивальні шви; дотримуватись безпечних прийомів праці при виконанні вишивальних робіт
ВШВ-2(1-2).1.2	Виконання обробки країв виробу	Знати: розрахунок для підрізування та висмикування ниток по краю деталей, виробів для утворення рубців, китиць, бахроми; технологічну послідовність обробки кутків виробів. Уміти: розраховувати, підрізувати та висмикувати нитки по краю деталей, виробів для утворення рубців, китиць, бахроми, обробляти кутки виробів, обв'язувати кінці виробів бахромою
ВШВ-2(1-2).1.3	Виконання машинних строчок та швів	Знати: види, та технічні умови виконання машинних строчок та швів; методи усунення дефектів; способи перенесення малюнка на тканину, технологічні прийоми виконання. Уміти: виконувати машинні строчки та шви, в тому числі за контурами малюнка, операційні вишивки; дотримуватись безпечних прийомів праці при виконанні вишивальних робіт; наносити малюнок на тканину різними способами
ВШВ-2(1-2).1.4	Виконання мережок простої складності	Знати: види, технологію виконання мережок простої складності; способи їх замальовування; способи і послідовність побудови композиції узору для серветок, доріжок, рушників з простих мережок і оздоблювальних швів. Уміти: виконувати побудову орнаментальних смуг для простих прямолінійних мережок; вишивати на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, тюлі, оксамиту, крепдешину) лінійні мережки простим або фасонним ажуром; розраховувати, надрізувати та висмикувати нитки для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм; виконувати роботи з оздоблення виробів мережками простої складності

ВШВ-2(1-2).1.5	Виконання машинної ажурної вишивки простої складності	Знати: послідовне виконання побудови композицій малюків простої складності для виконання машинної ажурної вишивки без брид; прийоми виконання машинної ажурної вишивки без брид за різними малюками простої складності; способи вирізування спеціальними ножицями без підрізів та порушення малюнка вишитих виробів; прийоми самоконтролю якості. Уміти: виконувати роботи з оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою малюнками простої складності
ВШВ–2.2. Виготовлення аплікацій за простими малюнками		
ВШВ–2(1-2).2.1	Виготовлення аплікацій за простими малюнками згідно ескізу	Знати: інструменти для виготовлення аплікацій та правила користування ними; робочі прийоми виготовлення машинної та ручної аплікації за простими малюнками згідно ескізу. Уміти: вирізувати спеціальними ножицями вишиті та штучні вироби, фестони, мереживо та шитво, виготовлене на вишивальних машинах; виконувати ескізи машинних та ручних аплікацій за простими малюнками; виготовляти машинні та ручні аплікації за простими малюнками згідно ескізу
ВШВ–2.3. Виконання робіт простої складності на автоматах та напівавтоматах		
ВШВ–2(1-2).3.1	Виконання робіт простої складності на автоматах та напівавтоматах	Знати: правила безпечної експлуатації автоматів та напівавтоматів; прийоми виконання підготовчих операцій для роботи на автоматах та напівавтоматах; технологію виконання вишивки простої складності на автоматах та напівавтоматах за обраним малюнком. Уміти: виконувати підготовчі операції для роботи на автоматах та напівавтоматах; виконувати вишивку простої складності на автоматах та напівавтоматах за обраним малюнком

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: вишивальник 2(1-2)-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
Обладнання				
1	Робоче місце для ручної вишивки (настільна лампа, столи зі стільцями і підставками під ноги)	1	15	
2	Універсальна машина човникової строчки	1	15	
3	Машина з комп'ютерним забезпеченням автомат, напівавтомат		1	
4	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		2	
5	Праски електричні промислові вагою від 1,5 до 3 кг		2	
Інструмент				
1	Індивідуальний комплект інструментів для ручної вишивки (сантиметрова стрічка, наперсток, набір голок, ножиці для розкрою тканини і для вирізання, нитки, крейда або змилки, гольник, футляр для інструментів, лінійка, п'яльці тощо)	1	15	
Прилади і пристрої				
1	Штатив для кріплення п'ялець		1	
2	Допоміжне приладдя для прасувальних робіт (розприскувачі на кожне прасувальне місце, пропрасовувачі тощо)		2	

Професійна кваліфікація: вишивальник 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

4- розряд

Завдання та обов'язки. Вишиває на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, крепдешину, тюлі та оксамиту) прості та середньої складності візерунки та малюнки аплікацій, гладдю, хрестом різних видів, мережками уступчастих форм, мотивами, бридами, насипом різних видів, гладдєвим валиком, настилом, петельками на бридах, та за контуром малюнка, прикрєпом ришельє, стягом, швами: «контур», «петельками», «вузликами» та іншими, тонкими металевими нитками, мішурою, стеклярусом. Вирізує спеціальними ножицями в місцях, вільних від малюнка, аплікацій, мотивів малюнків, ришельє, мережив, що виготовлені на мереживних машинах. Вирізує на машині місця, вільні від малюнків, мережив та шитва, виготовлених на вишивальних машинах. Розраховує, надрізує та висмикує нитки для створення ламаних, зигзагоподібних та фігурних мережок, фігурних мотивів у вигляді ромбів, трикутників, куточків.

Повинен знати: методи та прийоми вишивання простих або середньої складності візерунків та малюнків, висмикування ниток для створення ламаних, зигзагоподібних та фігурних мережок, фігурних мотивів у вигляді ромбів, трикутників, куточків; принцип роботи машин, які обслуговуються; правила розрахунку та розміщення візерунків та малюнків.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна (професійно-технічна) освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Вишивальник 2 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів мережкою стовпчик.
2. Оздоблення виробів мережкою гречечка.
3. Оздоблення виробів мережкою вівсяночка.
4. Оздоблення виробів мережкою лучка.
5. Оздоблення виробів мережкою ляхівка.
6. Оздоблення виробів мережкою багаторядова ляхівка.
7. Оздоблення виробів мережкою прутик з настилом.
8. Оздоблення виробів мережкою ляхівка з настилом.
9. Оздоблення виробів мережкою числа.
10. Оздоблення виробів мережкою безчисна.
11. Оздоблення виробів мережкою затяганка.
12. Оздоблення виробів мережкою шабак.
13. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки хрестик.
9. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки ретязь.
10. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки занизування.

11. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки штапівка.
12. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки кафасор.
13. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки поверхниця.
14. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки низь.
15. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки лиштва.
16. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки солов'їні вічка.
17. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки зерновий вивід.
18. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки набирування.
19. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки верхоплут.
20. Оздоблення виробів технікою ручної вишивки вирізування.
21. Оздоблення виробів рушниковими швами.
22. Оздоблення виробів декоративною гладдю.
23. Оздоблення виробів полтавською гладдю.
24. Оздоблення виробів художньою гладдю.
25. Оздоблення виробів тонкими металевими нитками, мішурою.
26. Оздоблення виробів вишивкою бісером.
27. Оздоблення виробів вишивкою блискітками.
28. Оздоблення виробів вишивкою стеклярусом.
29. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з бридами.
30. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з павуками.
31. Оздоблення виробів простою сіткою машинної ажурної вишивки.
32. Оздоблення виробів дрібною сіткою машинної ажурної вишивки.
33. Оздоблення виробів сіткою з павуками машинної ажурної вишивки.
34. Оздоблення виробів сіткою з павуками та вузликами машинної ажурної вишивки.
35. Оздоблення виробів сіткою з ляхівками машинної ажурної вишивки.
36. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою із сітками.
37. Оздоблення виробів машинною швидкою гладдю.
38. Оздоблення виробів машинною прорізною гладдю.
39. Оздоблення виробів машинною напівгладдю.
40. Оздоблення виробів машинною художньою гладдю простої складності.
41. Оздоблення виробів машинною м'якою гладдю.
42. Оздоблення виробів машинною випуклою гладдю.
43. Оздоблення виробів машинною гладдю у прикріп.
44. Оздоблення виробів машинним стебловим швом.
45. Оздоблення виробів машинним швом стяг.
46. Оздоблення виробів машинними гладдєвими фестонами.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Вишивальник 3-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 2-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією вишивальник 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: вишивальник 3-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 683 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин						
		Всього годин	ЗПК	ВШВ –3.1	ВШВ –3.2	ВШВ –3.3	ВШВ –3.4	ВШВ –3.5
1	Загальнопрофесійна підготовка							
2	Професійно-теоретична підготовка	117		18	55	4	16	24
3	Професійно-практична підготовка	550		121	134	32	45	218
4	Кваліфікаційна пробна робота	7						
5	Консультації	30						
6	Державна кваліфікаційна атестація	7						
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4.5)	674		139	189	36	61	242

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 170 годин).

4. Типова програма з підготовки за професією Вишивальник 3-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
		ВШВ – 3.1.Виконання мережок середньої складності та складних

ВШВ - 3.1.1	Виконання мережок середньої складності та складних	<p>Знати: види та технологію виконання мережок середньої складності та складних; дефекти, причини їх виникнення та методи усунення; способи замальовування мережок середньої складності та складних; способи і послідовність побудови композиції узору для різних виробів з мережок середньої складності та складних.</p> <p>Уміти: виконувати послідовне виконання побудови орнаментальних смуг для мережок середньої складності та складних; складати схеми послідовного виконання мережок середньої складності та складних за малюнком; виконувати підготовчі роботи для виготовлення мережок середньої складності та складних; виконувати на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, крепдешину, тюлі та оксамиту) мережки середньої складності та складні за схематичним малюнком</p>
ВШВ – 3.2. Вишивання простої та середньої складності візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної групи		
ВШВ – 3.2.1	Вишивання візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної рахункової групи простої та середньої складності за власними ескізами	<p>Знати: види, призначення, технологію вишивання візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної рахункової групи простої та середньої складності; способи замальовування технік; особливості побудови орнаментів рахункової групи для різних видів технік вишивки; усталені традиції кольорової гами узорів народної вишивки; прийоми стилізації для технік рахункової групи.</p> <p>Уміти: виконувати прийоми стилізації для технік рахункової групи; виконувати побудову композиції узору для технік поверхнево-нашивної рахункової групи простої та середньої складності; вишивати візерунки, малюнки техніками поверхнево-нашивної рахункової групи простої та середньої складності</p>
ВШВ – 3.3.2	Вишивання візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи простої та середньої складності за власними ескізами	<p>Знати: види декоративної гладі, способи виконання, застосування на виробах, розкольоровку, технологію виконання; особливості побудови композицій для вишивки декоративною гладдю; прийоми стилізації для вишивки декоративною гладдю; поєднання елементів малюнка гладі з оздоблювальними швами.</p> <p>Уміти: складати схеми послідовного виконання різних видів декоративної гладі, рушникових швів; виконувати прийоми стилізації для вишивки декоративною гладдю; виконувати побудову композиції узору для рушникових швів, декоративної гладі; вишивати на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, тюлі, оксамиту, крепдешину) візерунки, малюнки техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи простої та середньої складності</p>
ВШВ – 3.3. Виготовлення аплікацій за малюнками середньої складності		
ВШВ -3.3.1	Виготовлення аплікацій за малюнками середньої складності із застосуванням машинних строчок, швів	<p>Знати: технологію виготовлення аплікацій за малюнками середньої складності із застосуванням машинних строчок, швів; виконання прийомів стилізації для аплікації.</p> <p>Уміти: виконувати прийоми стилізації для аплікації; виконувати підготовку деталей для виконання аплікацій згідно ескізу; виконувати вишивку аплікацій за малюнками середньої складності із застосуванням машинних строчок, швів</p>
ВШВ – 3.4. Виконання візерунків простої та середньої складності тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками		

ВШВ – 3.4.1	Виконання візерунків простої та середньої складності тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками за власним ескізом	Знати: асортимент сучасних матеріалів зі скла та пластику для виконання вишивки, їх характеристика, правила добору матеріалу; способи і послідовність вишивання тонкими металевими нитками, мішурою; способи кріплення бісеру, стеклярусу, блискіток до матеріалу; види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення; особливості побудови композицій простої та середньої складності для вишивки тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками; поєднання матеріалів і технік. Уміти: складати схеми малюнків для вишивки тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками; підбирати матеріали для їх виконання; будувати композиції узорів простої та середньої складності та виконувати роботи з оздоблення виробів вишивкою тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками
ВШВ – 3.5. Виконання машинної вишивки за візерунками та малюнками простої та середньої складності		
ВШВ – 3.5.1	Виконання машинної вишивки за візерунками та малюнками простої та середньої складності за власним ескізом	Знати: види машинної ажурної вишивки та гладі; технологію виконання різних видів машинної ажурної вишивки та гладі простої та середньої складності; технічні вимоги до виконання машинної гладі. Уміти: складати схеми послідовного виконання малюнка ажурної вишивки з бридами та павуками, сіток ажурної вишивки, машинної гладі простої та середньої складності; будувати композиції узорів простої та середньої складності для різних видів машинної гладі; виконувати роботи з оздоблення виробів різними видами машинної ажурної вишивки та гладі простої та середньої складності візерунками і малюнками
ВШВ -3. 5.2	Вишивання візерунка середньої складності на автоматах та напівавтоматах за розробленим малюнком	Знати: особливості розробки (збільшення, зменшення, поворот) малюнка на основі наявного програмного забезпечення машин автомат, напівавтомат; особливості підготовки виробів для вишивки на напівавтоматах і автоматах; правила вишивання візерунка середньої складності на автоматах та напівавтоматах за розробленим малюнком. Уміти: розробляти малюнок на основі наявного програмного забезпечення машин автомат, напівавтомат; вишивати візерунки середньої складності на автоматах та напівавтоматах за розробленим малюнком

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: вишивальник 3-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
Обладнання				
1	Робоче місце для ручної вишивки (настільна лампа, столи зі стільцями і підставками під ноги)	1	15	
2	Універсальна машина човникової строчки	1	15	
3	Машина з комп'ютерним забезпеченням автомат,		1	

	напівавтомат			
4	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		2	
5	Праски електричні промислові вагою від 1,5 до 3 кг		2	
	Інструмент			
1	Індивідуальний комплект інструментів для ручної вишивки (сантиметрова стрічка, наперсток, набір голок, ножиці для розкрою тканини і для вирізання, нитки, крейда або змилки, гольник, футляр для інструментів, лінійка, п'яльці тощо)	1	15	
	Прилади і пристрої			
1	Штатив для кріплення п'ялець		1	
2	Допоміжне приладдя для прасувальних робіт (розприскувачі на кожне прасувальне місце, пропрасовувачі тощо)		2	

Професійна кваліфікація: вишивальник 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Вишиває на автоматах та напівавтоматах на різних матеріалах. Вишиває на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, крепдешину, тюлі та оксамиту) складні візерунки та малюнки (візерунки та малюнки, які вимагають додержуватись паралельних ліній та геометричних фігур, малюнків дрібної форми, а також тих, що вимагають під час вишивання частих відривів ниток) аплікацій, гладдю, хрестом різних видів, мережками, мотивами, ришельє, бридами, гладцевим валиком, настилом різних видів, петельками на бридах, та за контуром малюнка, прикрасом, стягом, швами: «баранець», «кошик», «обкрутка», тонкими металевими нитками, мішурою, стеклярусом. Прикріплює з підкладанням картону або скрученої з мотузки сіток, блискіток, петельок.

Повинен знати: методи та прийоми вишивання складних візерунків та малюнків; будову машин, які обслуговуються, правила обслуговування автоматів та напівавтоматів.

Кваліфікаційні вимоги. Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Вишивальник 3 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками художньої гладі.
2. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками білої та прорізної гладі.
3. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками тонової гладі.

4. Оздоблення виробів накладною аплікацією.
5. Оздоблення виробів вишивкою бісером за складними малюнками.
6. Оздоблення виробів вишивкою стеклярусом за складними малюнками.
7. Оздоблення виробів вишивкою блискітками за складними малюнками.
8. Оздоблення виробів зборками.
9. Оздоблення виробів пухликами.
10. Оздоблення виробів курячими шкірками.
11. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками неправильної форми.
12. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками стільники.
13. Оздоблення виробів машинною ажурною вишивкою з мозаїчними сітками цеглинки.
14. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками машинної художньої гладі.
15. Оздоблення виробів складними візерунками та малюнками машинної прорізної і точкової гладі.
16. Оздоблення виробів машинною накладною аплікацією.
17. Оздоблення виробів машинною виворітною аплікацією.
18. Оздоблення виробів машинною з'єднувальною аплікацією.
19. Оздоблення виробів машинною кольоровою аплікацією.
20. Оздоблення виробів машинною аплікацією по тюлю.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Вишивальник 4-го розряду

2.1. При продовженні професійної (професійно-технічної) освіти

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень – «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 3-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень - «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: вишивальник 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 686 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин							
		Всього годин	ЗПК	ВШВ -4.1	ВШВ -4.2	ВШВ -4.3	ВШВ -4.4	ВШВ -4.5	ВШВ -4.6
1	Загальнопрофесійна підготовка								

2	Професійно-теоретична підготовка	117		20	15	10	7	32	33
3	Професійно-практична підготовка	542		111	59	98	52	176	46
4	Кваліфікаційна пробна робота	7							
5	Консультації	20							
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7							
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4.5)	666		131	74	108	59	208	79

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 170 годин).

4. Типова програма з підготовки за професією Вишивальник 4-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

<i>Позначення</i>	<i>Професійні компетентності</i>	<i>Зміст професійних компетентностей</i>
ВШВ – 4.1. Вишивання складних візерунків, малюнків техніками поверхнево-нашивної нерахункової групи		
ВШВ – 4.1.1	Виконання складних візерунків, малюнків різними видами гладі за власними ескізами	Знати: види гладі; способи виконання, застосування на виробі, розкольоровку; матеріали для виконання гладі; технологію виконання різних видів гладі; види дефектів, причини їх виникнення і методи усунення; послідовне виконання побудови композиції узору гладі для виробу заданого асортименту; особливості композицій для різних видів гладі. Уміти: складати схеми послідовного виконання різних видів гладі; виконувати побудову композицій орнаментів гладі у різній кольоровій гамі для різних виробів; виконувати роботи з оздоблення виробів різними видами гладі складними візерунками та малюнками
ВШВ – 4.2. Виготовлення аплікацій за складними малюнками з дрібними елементами		
ВШВ – 4.2.1	Виготовлення аплікацій за складними малюнками за власними ескізами	Знати: види аплікації, інструменти для її виконання; асортимент оздоблювальних матеріалів (тасьма, стрічки, шнури, мережива); відповідність до основних матеріалів; технологію виконання накладної аплікації за складними малюнками з дрібними елементами; вибір малюнка аплікації, його розміщення на виробі; види дефектів, причини їх виникнення та методи усунення; особливості побудови композицій за складними малюнками для аплікації для виробів різного асортименту та призначення; поєднання матеріалів і технік. Уміти: вибирати малюнок та матеріали для аплікації; складати схеми послідовного виконання накладної аплікації; виконувати побудову композицій для аплікацій за складними малюнками з дрібними деталями; виконувати роботи з оздоблення виробів накладною аплікацією
ВШВ – 4.3. Виконання складних візерунків тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками		

ВШВ – 4.3.1	Виконання складних візерунків, малюнків тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками за власним ескізом	Знати: способи і послідовність кріплення бісеру, стеклярусу, блискіток до матеріалу для виконання складних малюнків; поєднання вишивки бісером, стеклярусом, блискітками з іншими техніками; особливості побудови складних візерунків, малюнків для вишивки тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками для виробів різного асортименту і призначення; поєднання матеріалів і технік. Уміти: складати схеми складних малюнків для вишивки тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками; виконувати побудову композиції складних візерунків, малюнків для вишивки тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками в поєднанні з іншими техніками; виконувати роботи з оздоблення виробів складними візерунками, малюнками тонкими металевими нитками, мішурою, бісером, стеклярусом, блискітками
ВШВ – 4.4. Декорування деталей виробів складними видами призбирування		
ВШВ – 4.4.1	Декорування деталей виробів складними видами призбирування	Знати: технологію виконання зборок, пухликів, курячих шкірок, вимоги до виконання; види дефектів, причини їх виникнення, методи усунення. Уміти: складати схеми послідовного виконання зборок, пухликів, курячих шкірок; виконання робіт з оздоблення виробів зборками, пухликами, курячими шкірками
ВШВ – 4.5. Виконання складних візерунків та малюнків машинною вишивкою		
ВШВ – 4.5.1	Виконання складних візерунків та малюнків різними видами машинної вишивки	Знати: види мозаїчних сіток, застосування їх у малюнках; технологія виконання мозаїчних сіток, складних видів машинної гладі; дефекти, причини їх виникнення і способи усунення; особливості побудови орнаменту для ажурних вишивок; способи побудови малюнка для ажурної вишивки; розміщення технік ажурної вишивки між елементами малюнка; вимоги до оформлення малюнків ажурної вишивки для виробів різного асортименту. Уміти: складати схеми послідовного виконання мозаїчних сіток, різних видів машинної гладі; виконувати побудову композиції ажурної вишивки для виробів різного асортименту; виконувати роботи з оздоблення виробів мозаїчними сітками машинної ажурної вишивки; різними видами машинної гладі складними візерунками та малюнками
ВШВ – 4.5.2	Виконання різних видів машинної аплікації за складними малюнками	Знати: види аплікації; матеріали для виконання аплікації; технологію виконання машинної аплікації за складними малюнками; види дефектів, причини їх виникнення і методи усунення. Уміти: вибирати малюнки та матеріали для аплікації; складати схеми послідовного виконання аплікації різних видів; виконувати роботи з оздоблення виробів машинною аплікацією різних видів за складними малюнками
ВШВ – 4.5.3	Виконання складних візерунків та малюнків ажурною вишивкою на автоматах та напівавтоматах	Знати: розміщення вишивки на виробі; збільшення та зменшення малюнка; прийоми запл'явлення тканини в п'яльця. Уміти: вишивати складні візерунки та малюнки ажурною вишивкою на автоматах та напівавтоматах

ВШВ – 4.6. Вишивання складних візерунків та малюнків за власними проектами, монтування виробів		
ВШВ – 4.6.1	Вишивання складних візерунків та малюнків за власними проектами	Знати: послідовність проектування складних узорів, малюнків за власними композиціями. Уміти: проектувати узори, малюнки за власними композиціями; вишивати складні візерунки та малюнки за власними проектами різними техніками
ВШВ. –4.6.2	Монтування виробів	Знати: технологію складання вишитого виробу у купон; купони жіночої блузи та чоловічої сорочки, виробів для дітей. Уміти: складати схеми послідовного монтування жіночої блузи та чоловічої сорочки у купон; виготовляти макети купона жіночої блузи та чоловічої сорочки в масштабі 1:4

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: вишивальник 4-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для інд.	Для групи	
Обладнання				
1	Робоче місце для ручної вишивки (настільна лампа, столи зі стільцями і підставками під ноги)	1	15	
2	Універсальна машина човникової строчки	1	15	
3	Машина з комп'ютерним забезпеченням автомат, напівавтомат		1	
4	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		2	
5	Праски електричні промислові вагою від 1,5 до 3 кг		2	
Інструмент				
1	Індивідуальний комплект інструментів для ручної вишивки (сантиметрова стрічка, наперсток, набір голок, ножиці для розкрою тканини і для вирізання, нитки, крейда або змилки, гольник, футляр для інструментів, лінійка, п'яльці тощо)	1	15	
Прилади і пристрої				
1	Штатив для кріплення п'ялець		1	
2	Допоміжне приладдя для прасувальних робіт (розприскувачі на кожне прасувальне місце, пропрасовувачі тощо)		2	

Професійна кваліфікація: вишивальник 5-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Вишиває на машинах або вручну на різних матеріалах особливо складні художні, стилізовані, багатокольорові та філейні візерунки, технікою гіпюр, «венеціанське шитво», швами: «шнуром», «крутильний», «килимовий», а також усі види візерунків та малюнків на капроні, шифоні, жоржеті, крепдешині, тюлі та оксамиті. Вишиває портрети, картини, емблеми.

Повинен знати: методи та прийоми вишивання всіх видів візерунків та малюнків різними швами та строчками; конструктивні особливості машин, які обслуговуються.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією Вишивальник 4 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Оздоблення виробів складними сюжетними композиціями технік ручної вишивки.
2. Оздоблення виробів складними композиціями портретів техніками ручної вишивки.
3. Оздоблення виробів складними композиціями картин техніками ручної вишивки.
4. Оздоблення виробів складними композиціями емблем техніками ручної вишивки.
5. Оздоблення виробів особливо складними сюжетними композиціями технік машинної вишивки.
6. Оздоблення виробів особливо складними композиціями портретів техніками машинної вишивки.
7. Оздоблення виробів особливо складними композиціями картин техніками машинної вишивки.
8. Оздоблення виробів особливо складними композиціями емблем техніками машинної вишивки.
9. Оздоблення різних виробів особливо складними композиціями техніками ручної та машинної вишивки.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Вишивальник 4-го розряду

2.1. При продовженні професійної (професійно-технічної) освіти

Повна загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 4-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень

- «кваліфікований робітник» за професією Вишивальник 5-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 8263 Вишивальник

Кваліфікація: вишивальник 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 613 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин				
		Всього годин	ЗПБ	ВШВ –5.1	ВШВ –5.2	ВШВ –5.3
1	Загальнопрофесійна підготовка					
2	Професійно-теоретична підготовка	64		34	18	12
3	Професійно-практична підготовка	476		224	212	40
4	Кваліфікаційна пробна робота	7				
5	Консультації	30				
6	Державна кваліфікаційна атестація	7				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п.4.5)	547		258	230	52

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше ніж, 170 годин).

4. Типова програма з підготовки за професією Вишивальник 5-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ВШВ – 5.1. Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками ручної вишивки		
ВШВ – 5.1.1	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками ручної вишивки за власним проектом	Знати: особливості та послідовність виконання особливо складних композицій техніками ручної вишивки; види дефектів, причини їх виникнення та методи усунення; стандартизацію та контроль якості вишитих виробів; особливості проектування особливо складних узорів за власними композиціями; характеристику капрону, шифону, жоржету, крепдешину, тюлі та оксамиту, методи їх оздоблення; поєднання сучасних тканин з традиційними матеріалами для виготовлення вишитих виробів. Уміти: складати схеми послідовного виконання особливо складних візерунків, малюнків; виконувати проекти для оздоблення виробів ручною вишивкою за власними композиціями; виконувати роботи з оздоблення виробів особливо складними композиціями технік ручної вишивки: сюжетні композиції, портрети, картини, емблеми
ВШВ – 5.2 Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками машинної вишивки		

ВШВ-5.2.1	Вишивання на різних матеріалах особливо складних візерунків, малюнків техніками машинної вишивки за власним проектом	<p>Знати: характеристику нових матеріалів для оздоблення швейних і текстильних виробів; технологію виконання узорів різних орнаментів машинною вишивкою підвищеної складності; технічні вимоги до виконання складних узорів машинною вишивкою; стандартизацію та контроль якості вишитих виробів.</p> <p>Уміти: конфекціювати виріб з використанням нових матеріалів; складати схеми складних узорів для машинної вишивки різних видів; виконувати композиції узорів для машинної вишивки за власним проектом; виконувати роботи з оздоблення виробів особливо складними композиціями технік машинної вишивки: сюжетні композиції, портрети, картини, емблеми</p>
ВШВ – 5.3. Виконання особливо складних візерунків та малюнків на автоматах та напівавтоматах		
ВШВ-5.3.1	Виконання особливо складних візерунків та малюнків на різних тканинах на автоматах та напівавтоматах	<p>Знати: алгоритми розробки особливо складних візерунків та малюнків в комп'ютерній програмі; технологію виконання особливо складних візерунків та малюнків на різних тканинах на автоматах та напівавтоматах.</p> <p>Уміти: розробляти особливо складні візерунки та малюнки в комп'ютерній програмі; виконувати особливо складні візерунки та малюнки на різних тканинах на автоматах та напівавтоматах</p>

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: вишивальник 5-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
	Обладнання			
1	Робоче місце для ручної вишивки (настільна лампа, столи зі стільцями і підставками під ноги)	1	15	
2	Універсальна машина човникової строчки	1	15	
3	Машина з комп'ютерним забезпеченням автомат, напівавтомат		1	
4	Робоче місце для прасувальних робіт – стіл промисловий		2	
5	Праски електричні промислові вагою від 1,5 до 3 кг		2	
	Інструмент			
1	Індивідуальний комплект інструментів для ручної вишивки (сантиметрова стрічка, наперсток, набір голок, ножиці для розкрою тканини і для вирізання, нитки, крейда або змилки, гольник, футляр для інструментів, лінійка, п'яльці тощо)	1	15	

Прилади і пристрої				
1	Штатив для кріплення п'ялець		1	
2	Допоміжне приладдя для прасувальних робіт (розприскувачі на кожне прасувальне місце, пропрасовувачі тощо)		2	

Зауваження та пропозиції щодо змісту державного стандарту надсилати за адресою:
03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.
Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти
Телефон: (044)248-91-16.